

Boekennieuws

Onze al uitgebreide bibliotheek kreeg door een zeer ge-
waardeerde schenking van Bert Bronkhorst enkele bijzondere
aanwinsten. U gelieve deze als gebruikelijk in Uw catalogus
bij te schrijven.

Glass van George Savage. Uitgegeven door Octopus Books.
Een zeer uitgebreid werk over producten van Egyptisch-, via
het Venetiaans- tot en met het West Europese glas en glas-
fabricages. Met zeer veel kleuren en zwart/wit foto's.

Bottle Collecting van Edward Fletcher. Een bekend werkje van
een bekende flessenverzamelaar. Met veel informatie, foto's en
tekeningen.

Internationales Jugendstilglas uitgegeven door Museum Stuck-
Villa München, en geschreven door Prof. Dr. Helmut Hentrich.
Jugendstil glaswerken in vele vormen, met veel afbeeldingen.

Enkele bijna antiquarische boekwerkjes over de kristalfabriek
Le Val Saint-Lambert bij Namen, le Verreries des Flandres door
Armand Baar over de glasfabricage in Antwerpen, en over het
Glasmuseum te Luik. We zullen dit in 1 map als de "Belgische
Collectie" in de bibliotheek onderbrengen.

Naar aanleiding van enkele vragen nog even de "leen"regels.
Boeken vooraf aanvragen. Bij de eerstvolgende bijeenkomst
kunnen ze dan meegenomen worden. Voor of tijdens de daarop-
volgende bijeenkomst moeten de boeken weer ingeleverd worden.
Langer vasthouden geeft ongerief omdat voor diverse boeken een
wachtlijstje bestaat, en is trouwens ook niet erg netjes.

Dickpinkster

MUTATIES:

Nieuwe leden:

De heer A. Mol, Veckdijk 48, 3237 LV Vierpolders, tel. 01810-12287

De heer J. Wolffenbuttel, Zuideinde 26, 1511 GG Oostzaan,
tel. 02984-5362

Het Proeflokaal b.v./Distilleerderij Janssens b.v., Pijlsteeg 31,
1012 HH Amsterdam, de heer J. Galesloot, tel. 020-6225334

Proeflokaal "De Ooievaar", Havenstraat 11, 3024 SE Rotterdam,
tel. 010-47664626

Nieuw adres:

De heer H.A. de Wit wordt: Bretagnesingel 13, 6666 XT Heteren.

Wie heeft te koop: Een FOSCO flesje met etiket (Chocolademelk)
en fles van BOLS eierdop-advokaat (evt. zonder bakelieten kap)
Inlichtingen graag bij de Redactie.

KIDERLEN VRIJHEIDSTRIJDERS

Gerard Snoeks

INLEIDING

In ons clubblad van mei 1990 beschrijft Peter Vermeulen een glazen cilindrische kruik met oor, met de geëtste tekst: "NEDERLANDSCHE GIST- en SPIRITUSFABRIEK voorheen E.KIDERLEN ROTTERDAM". Verder laat deze fles een door twee lauwerkransen omgeven buste van een baardig manspersoon zien met daaronder de woorden "GENERAAL de la REY". Peter beschrijft vervolgens uitgebreid de levensloop van deze militair.

In het daaropvolgende blad van november 1990 meldt Wim Snickers, dat er in het Gedistileerd Museum in Schiedam nog twee andere soortgelijke glazen kruiken aanwezig zijn resp. met de buste van President F.Steyn en van Generaal de Wet.

Volgens een begeleidend kaartje zijn dit gelegenheidsflessen van ± 1900. Verder vermeldt Wim, dat de firma E.Kiderlen in 1860 is opgericht en in 1904 overgenomen werd door de Nederlandsche Gist- en Spiritusfabriek in Delft. De flessen dateren dus in ieder geval van na dat jaartal.

DE VONDST

Onlangs bezocht ik een rommelmarkt ten behoeve van een plaatselijke sportvereniging. Er werd ook een verkoop bij opbod gehouden, waarbij ik een glazen cilindrische kruik wist te bemachtigen. Deze kruik (24,8cm hoog) bleek voorzien van de geëtste tekst "NEDERLANDSCHE GIST- en SPIRITUSFABRIEK voorheen E.KIDERLEN ROTTERDAM". Ook hier is in een omlijsting van twee lauwerkransen de buste van een manspersoon met baard en hoge hoed afgebeeld. Bovenop de omlijsting is een vogel met gespreide vleugels te zien, terwijl aan de onderzijde een wapenschild met daarin een leeuw, een boerenstrijder, een anker en een ossekar is aangebracht. Op de bijbehorende wimpel staat de tekst "Eendragt maakt Magt".

In tegenstelling tot de andere drie kruiken ontbreekt hier echter de naam van afgebeelde persoon. Een kleine telefonische enquête bij de kenners binnen onze vereniging leverde mij de namen op van o.a. President Steyn, President Brand en Vice-Voorzitter Harry Wagter. Gelukkig bezocht Cees van Wees ons kort na de aankoop en hij herkende onmiddellijk President Krüger in het geëtste portret.

Ik heb vervolgens in de bibliotheek naspeuring gedaan naar het leven van Paul Krüger en ik heb ook nog inlichtingen ingewonnen bij iemand, die lange tijd in Zuid-Afrika gewoond heeft.

De vogel op de fles is een arend (de grootste roofvogel van Zuidelijk Afrika) en het wapenschild is van de toenmalige Boerenrepubliek Transvaal.

PAUL KRUEGER (1825-1904)

Stephanus Johannes Paulus Krüger werd geboren op 10 oktober 1825 te Vaalbank bij Colesberg in de Kaapprovincie. Als kind van 10 jaar maakte hij de Grote Trek olv Hendrik Potgieter naar het Noorden mee.

Vanaf 1851 was Krüger actief betrokken bij de vestiging van de Transvaalse Staat en alle daarmee gepaard gaande conflicten. Een maand voor de annexatie van de Zuid-Afrikaanse Republiek (ZAR) door het "perfide Albion" werd hij als Vice-President aangesteld, maar ook hij kon het getij niet meer keren. In de jaren 1877 en 1878 bezocht hij o.a. Engeland en Nederland om diplomatieke steun voor het herstel van de onafhankelijkheid te verwerven.

In 1880 maakte hij deel uit van het Driemanschap, dat de Transvaalsche (= Eerste Boeren) Oorlog ging leiden en in 1883 werd hij President van de herstelde ZAR.

Bij alle vier de verkiezingen, die in de Republiek plaats vonden (1883, 1888, 1893 en 1898) werd hij tot President van Transvaal gekozen. Koffiedrinkend en pijprokend voerde hij een patriarchaal presentieel bewind. Hij ontving zijn bezoekers altijd op de stoep van woning, daarbij onveranderlijk een hoge hoed dragend. De afbeelding op de Kiderlen kruik is dus kenmerkend voor "oom Paul".

Paul Krüger werd in de gehele wereld het symbool van de onbuigzame en onafhankelijke Afrikaner Boer.

De onafhankelijk van de Boerenrepublieken was een doorn in het oog van Engeland, dat zijn zinnen had gezet op de rijke diamant- en goudmijnen in Zuidelijk

Afrika. Op 11 oktober 1899 brak de Tweede Boerenoorlog uit en ondanks heldhaftig verzet dolven de Boeren het onderspit tegen de Britse overmacht.

Hoewel Paul Krüger inmiddels te oud was om zelf aan de gevechten deel te nemen, diende hij dagelijks zijn generaals van advies en riep dmv boodschappen en frontbezoeken de Boeren op te volharden in de strijd.

Om hem uit de Engelse handen te redden zond Koningin Wilhelmina persoonlijk de oorlogsbodem Hr Ms Gelderland naar Zuid-Afrika. In Europa aangekomen bleef Krüger (tevergeefs) steun zoeken bij de diverse regeringen. Hij overleed in 1904 te Clarens (Zwitserland). Zijn stoffelijk overschot is later in Pretoria bijgezet. Zijn geboortedag wordt in Republiek Suid-Afrika gevierd als een nationale feestdag. Hoewel zijn Rooms klinkende voornamen anders zouden doen vermoeden was Paul Krüger één der grondleggers (1859) van de Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika.

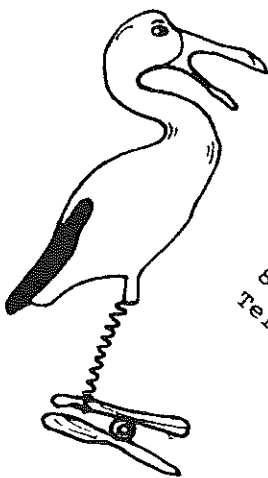
Noot van de Redactie

Het uitdiepen van de historische achtergronden, zoals door Peter Vermeulen en Gerard Snoeks gedaan is, verhoogt duidelijk de waarde, die men aan de desbetreffende kruik of fles kan hechten.

In dit kader zien we gaarne een beschouwing over twee andere "Kiderlen-strijders" tegemoet, nl:

President F.STEIN van de Oranje Vrijstaat (zijn standbeeld staat tegenover het station in Deventer) en Generaal Christiaan de Wet.

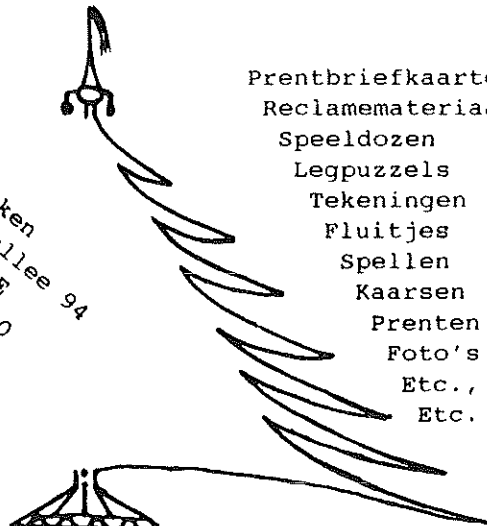
Wie durft?

Egbert Dikken
Wipstrikkerallee 94
8023 DM ZWOLLE
Tel. 038- 534950

Mijn voorkeur gaat uit naar materiaal van vóór 1970. Alle informatie over het gebruik, de productie van het gevraagde is welkom.

Gevraagd voor uitbreiding verzameling:
Kerstboomversiering
Kerstman (poppetjes)
Afbeeldingen van de Kerstboom op:

Prentbriefkaarten
Reclamemateriaal
Speeldozen
Legpuzzels
Tekeningen
Fluitjes
Spellen
Kaarsen
Prenten
Foto's
Etc.,
Etc.